

Patientens pris

Maciej Zaremba – Ett reportage om den svenska sjukvården och marknaden, Weyler förlag

Den uppmärksammade reportageserien i DN i bokform. Utöver de högklassiga reportagen även läkarkommentar och en klargörande bild av två statsvetare hur och varför New Public Management, NPM, kommit att prägla vård och omsorg i Sverige.

Vi är många som varit kritiska till hur NPM, Lean Production, kvalitetssäkring, målstyrning etc. tagit sig uttryck i enskilda fall – begrepp hämtade från amerikanskt näringsliv och industriell produktion. Vi har saknat en helhetsbild.

Här får vi allt svart på vitt. Idéerna introducerades av ekonomer utan erfarenhet av den verklighet där de skulle tillämpas. Varken i riksdagen eller medierna fördes någon egentlig diskussion om effekter och risker när de genomfördes.

Grunden var den nyliberala tron att staten skulle styra så litet som möjligt. Statliga och kommunala verksamheter skulle styras efter näringslivets principer och helst privatiseras. Det mesta genomfördes av socialdemokrater – omedvetna om den bakomliggande ideologin? Thatchers, Reagans och Timbros.

De negativa effekterna har allt eftersom blivit tydligare inte bara inom vården utan också t ex inom socialtjänsten och polisen. Zarembas förtjänst är att han så konkret lyckats påvisa de förödande effekterna på sjukvården och samlat en opinion.

Kommer vi då att snabbt kunna återgå till ett för patienter vettigare system? Tyvärr blir nog det svårt. Systemen är trögrörliga och den blinda tron på ekonomistyrning har indoktrinerats hos många chefer som ju också tillsatts för att tillämpa den. Men kanske har Zaremba skapat en vändpunkt. /JM

» [SocialPolitik ute 23 maj](#)

» [Beställ SocialPolitik nr 2/2013!](#)

» Länk till [Adlibris](#).